

Proves d'accés a la universitat

Història de la filosofia

Sèrie 1

Qualificació				TR	
Exercici 1	Pregunta I				
	Pregunta II	a			
		b			
	Pregunta III				
Exercici 2					
Exercici 3					
Suma de notes parcials				X	
Qualificació final				X	

Etiqueta de l'alumne/a

Ubicació del tribunal

Número del tribunal

Etiqueta de qualificació

Etiqueta del corrector/a

La prova consta de tres exercicis. En cada exercici heu d'escollir UNA de les dues opcions (A o B).

Exercici 1

[6 punts en total]

Trieu una de les dues opcions següents, A o B, i responeu a les tres preguntes de l'opció que heu triat (que es formulen després del text).

OPCIÓ A

La Utilitat es veu sovint estigmatitzada com una doctrina immoral quan s'interpreta en el sentit de Conveniència [...]. Així, dir una mentida sovint pot resultar convenient a l'efecte de sortir d'un mal pas, o per a aconseguir un objecte que ens resulta immediatament útil a nosaltres o a d'altres. Però [...] en la mesura que qualsevol desviació de la veritat, ni que sigui involuntària, té per efecte minar la confiança en les declaracions dels homes (confiança que no solament és el principal suport de l'actual benestar social, sinó que si es dona en grau insuficient provoca més que cap altra cosa imaginable l'estancament de la civilització, de la virtut i de tot allò de què més depèn la felicitat humana), aleshores sentim que la violació d'una regla amb un grau de conveniència tan transcendent a canvi d'un avantatge momentani no resulta convenient; i que aquell que en benefici propi o d'algú altre fa tot el que pot per privar d'altres d'un bé i per infligir-los un mal aprofitant-se de la confiança més o menys gran que dipositen recíprocament en la paraula donada, actua com un dels pitjors enemics de la humanitat.

Tanmateix, fins i tot aquesta regla, sagrada com és, admet possibles excepcions, i això ho reconeixen tots els moralistes; la més important és quan amagar un fet (com ara amagar informació a un malfactor, o una mala notícia a una persona greument malalta) podria evitar a una persona diferent de nosaltres mateixos un gran mal que no mereix [...]. Però a fi que l'excepció no es pugui estendre més enllà del necessari [...], se n'han de definir els límits; i si el principi d'utilitat és bo per a alguna cosa, ha de ser bo per a sospesar aquestes utilitats en conflicte, i per a assenyalar l'àmbit en què predomina l'una o l'altra.

John Stuart MILL. *Utilitarisme*, II

Pregunta I. Expliqueu breument (entre vuitanta i cent vint paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text les expressions següents. [1 punt]

a) «desviació de la veritat»:

b) «felicitat humana»:

Pregunta III. Expliqueu el sentit i la justificació, segons John Stuart Mill, de l'afirmació següent del text: «si el principi d'utilitat és bo per a alguna cosa, ha de ser bo per a sospesar aquestes utilitats en conflicte, i per a assenyalar l'àmbit en què predomina l'una o l'altra». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Mill que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Comenceu a respondre a aquesta pregunta aquí sota; podeu continuar escrivint, si voleu, a les pàgines 6 i 7.]

OPCIÓ B

Tornem-ho a repetir: quan cadascuna de les classes, la dels comerciants, la dels auxiliars i la dels guardians, es dedica a la seva pròpia comesa dins de la ciutat i fa allò que li és propi, això és la justícia i el que fa a una ciutat justa.

—Em sembla que és així, i no de cap altra manera.

—[...] Ara acabem la investigació que hem començat en la creença que si provàvem de veure la justícia en qualsevol cosa més gran que la tingui en si, aleshores veuríem més fàcilment què és en un individu concret. I aquesta cosa més gran ens semblà que era la ciutat, i vet aquí que l'hem edificada amb la màxima excel·lència possible, perquè sabem bé que la justícia es troba en una ciutat bona. Així doncs, el que allà hem vist, traslladem-ho a l'individu. [...]

—Ara bé —vaig fer—, quan d'una cosa en prediquem que és el mateix que una altra, tant se val que sigui més gran o més petita, ¿entenem que li és semblant o que li és dissemblant, en allò en què tal cosa es predica?

—Semblant —va dir ell.

—Doncs aleshores l'home just no diferirà en res de la ciutat justa en allò que és la forma essencial de la justícia, sinó que serà semblant a ella.

—Ho serà —va dir ell.

—I tanmateix la ciutat ens semblà justa perquè dins d'aquesta hi havia tres llinatges que feien cadascun la seva comesa; i ens semblà temperada, coratjosa i prudent per altres determinades condicions i qualitats d'aquests mateixos llinatges.

—És veritat —va dir.

—Doncs, bon amic, considerarem que l'individu que tingui aquests mateixos elements a la seva ànima es mereixerà amb raó els mateixos qualificatius que la ciutat quan aquests elements tinguin en l'individu les mateixes condicions que tenen els elements corresponents en la ciutat.

PLATÓ. *La República*, llibre IV

Pregunta I. Expliqueu breument (entre seixanta i cent paraules) les idees principals del text i com hi apareixen relacionades. [2 punts]

Pregunta II. Expliqueu breument (entre cinc i vint paraules en cada cas) el significat que tenen en el text els mots següents. [1 punt]

a) «coratjosa»:

b) «ànima»:

Pregunta III. Expliqueu el sentit i la justificació, segons Plató, de l'afirmació següent del text: «l'individu que tingui aquests mateixos elements a la seva ànima es mereixerà amb raó els mateixos qualificatius que la ciutat quan aquests elements tinguin en l'individu les mateixes condicions que tenen els elements corresponents en la ciutat». (En la resposta, us heu de referir als aspectes del pensament de Plató que siguin pertinents, encara que no apareguin explícitament en el text.) [3 punts]

[Podeu continuar responent aquí, si voleu, a la pregunta III de l'exercici 1.]

Exercici 2

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

OPCIÓ A. Compareu la forma com l'utilitarisme de Mill analitzaria si és moralment acceptable o no que jo robi d'uns grans magatzems un manga que m'agrada molt però que em requeriria un gran esforç econòmic si el volgués comprar, amb com s'analitzaria aquest mateix cas des de la concepció ètica d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

OPCIÓ B. Compareu la concepció de Plató sobre el paper de la raó en el coneixement amb la concepció sobre aquesta mateixa qüestió d'un altre autor/a destacat de la història de la filosofia occidental. [2 punts]

Exercici 3

Trieu UNA de les dues opcions següents, A o B.

OPCIÓ A. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació que es fa al final del text següent: «Suposem que hi hagués una màquina, que podríem anomenar *màquina del plaer*, a la qual et pots connectar i que fa que, tot i que de fet el teu cos roman en una cadira connectat a la màquina, a tu et sembla que estàs vivint contínuament situacions que et són molt desitjables; la màquina fa que experimentis exactament el mateix que experimentaries si estiguessis en aquestes situacions plaents (per exemple, connectat/ada a la màquina, pots tenir les emocions i les sensacions molt gratificants de creure que estàs volant en parapent, i que tots els teus companys/es de classe t'admiren, i que cap de les persones a qui estimes mor ni pateix cap desgràcia, i que la teva cantant preferida t'ha escrit per proposar-te de quedar, etc.); suposem, a més, que aquesta màquina et pot mantenir viu/viva, mentre hi estàs connectat/ada, com a mínim durant tant de temps com viuries si no hi estiguessis connectat/ada. **En aquest cas, seria una bona idea escollir viure la resta de la teva vida connectat/ada a la màquina.**» Responen d'una manera raonada. [2 punts]

OPCIÓ B. Expliqueu si esteu d'acord o en desacord amb l'afirmació següent: «Haver estudiat filosofia no contribueix de cap manera significativa a fer que una persona pugui ser una bona gestora dels interessos públics o una bona governant.» Responen d'una manera raonada. [2 punts]

Etiqueta de l'alumne/a

Institut
d'Estudis
Catalans